

Triskiautė žibuoklė

Hepatica nobilis

Rangas: **species**

9

STEBĖJIMŲ

6

STEBĖTOJŲ

Balandis

PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ

Plantae

KLASĖ

Magnoliopsida

ŠEIMA

Ranunculaceae

GENTIS

Hepatica

Kur ir kada stebėti?

Dažniausiai aptinkama šeškinės ozo šiaurinė dalis. Daugiausia stebėjimų užfiksuota balandį.

Apie rūšį

Triskiautė žibuoklė – vėdryninių (Ranunculaceae) šeimos, žibuoklių (Hepatica) genties augalų rūšis. Lietuvoje gausi, kurioje dar vadinama žibuokle, žibute, žibuole, dėlute, kepenų žolele, kepingelbe, palazdžiu, šunipijolke.

Paplitimas ir buveinės

Savaime paplitusios šiuose Europos regionuose: pietinėje Fenoskandijoje, Baltijos kraštuose, Rusijos Federacijos europinės dalies centre, Baltarusijoje, Ukrainoje, Moldavijoje, Centrinėje Europoje, Pietų Europoje, išskyrus Graikiją, Prancūzijos rytuose.

Azijos žemyne auga rytinėje Kinijoje, Korėjos pusiasalyje, Japonijos Honsiu saloje.

Dažniausiai auga lapuočių, mišriuose ir spygliuočių miškuose, krūmynuose, pamiškėse, kelių pakelėse.

Išvaizda

Daugiametis, apie 5-25 cm aukščio žolinis augalas, turintis trumpą šakniastiebį ir ilgais minkštais lapeliais apaugusį stiebą. Lapkočiai ilgi, apaugę ilgais švelniais plaukeliais; lakštai triskiaučiai, su širdiškais arba inkstiškais pagrindais ir plačiomis lygiakraštėmis skiautėmis. Lapų viršutinė pusė žalia, neplaukuota, o apatinė – violetinio atspalvio, [reikalingas šaltinis] ilgais, minkštais, šilkiškais plaukeliais. Pamatiniai lapai žiemojantys, kurie puikiai peržiemoja po sniegu, bet atsiradus žiedams, po truputį lapai sunyksta. Išauga nauji šviesiai žali lapeliai. Žiedai pavieniai, vainiklapiai 6-7, kurie melsvai violetiniai, išorinėje pusėje šviesesni, rečiau pasitaiko rožiniai arba balti. Nektarinių nėra, kuokelių daug, kurie su baltais ar rausvais koteliais ir beveik baltomis dulkinėmis. Vaisiai pailgi, plaukuoti, su snapeliu. Sėklas platina skruzdėlės.

Žydėjimas

Tai vieni iš anksčiausiai pavasaryje pražystančių augalų Lietuvoje, kurioje žydi kovo–balandžio (kartais gegužės) mėnesiais.

Panaudojimas ir naudingosios medžiagos

Nuodingas. Vaistams vartojama žolė, lapai ir žiedai. Lapai pjaunami tik jauni, be lapkočių, augalams peržydėjus, žiedai – žydėjimo pradžioje.

Auginama darželiuose kaip dekoratyvinis augalas; yra išvestų dekoratyvinių formų.

Lapuose yra glikozido hepatrilobino, ranunkulino, protoanemonino, rauginių, mineralinių medžiagų, cukraus, saponinų. Liaudies medicinoje naudojama galvos skausmams, kosuliui ir karštinei gydyti, pasižyminti antiseptinėmis savybėmis.

inonimai

Triskiautės žibuoklės lotynų k. sinonimų sąrašas:

Anemone angulosa Lam. 1783

Anemone hepatica L. 1753

Anemone hepatica var. *acutiuscula* Pritz. 1841

Anemone praecox Salisb. 1796

Anemone triloba Stokes 1812

Hepatica anemonoides Vest 1805

Hepatica angulosa DC. 1817

Hepatica hepatica H.Karst. 1882

Hepatica triloba Chaix 1786

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas

Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis